NN 39/2019 (17.4.2019.), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

HRVATSKI SABOR

800

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 5. travnja 2019.

Klasa: 011-01/19-01/69
Urbroj: 71-06-01/1-19-2
Zagreb, 11. travnja 2019.

Predsjednica
Republike Hrvatske
Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

Članak 1.

U Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (»Narodne novine«, br. 108/17.) u članku 2. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) Ovim Zakonom u hrvatsko zakonodavstvo preuzimaju se sljedeći akti Europske unije:

1. Direktiva (EU) 2015/849 Europskoga parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprječavanju korištenja financijskoga sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) 648/2012 Europskoga parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 141, 5. 6. 2015.) (u daljnjem tekstu: Direktiva (EU) 2015/849)

2. Direktiva (EU) 2018/843 Europskoga parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive (EU) 2015/849 o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma i o izmjeni direktiva 2009/138/EZ i 2013/36/EU (Tekst značajan za EGP) (SL L 156, 19. 6. 2018.) (u daljnjem tekstu: Direktiva (EU) 2018/843).«.

U stavku 2. na kraju točke 2. briše se točka i dodaje se točka 3. koja glasi:

»3. Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/1108 od 7. svibnja 2018. o dopuni Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća regulatornim tehničkim standardima o kriterijima za imenovanje središnjih kontaktnih točaka za izdavatelje elektroničkog novca i pružatelje platnih usluga i pravilima o njihovim funkcijama (Tekst značajan za EGP) (u daljnjem tekstu: Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/1108).«.

Članak 2.

U članku 3. stavak 7. mijenja se i glasi:

»(7) Temeljni pojmovi propisani ovim člankom propisuju se isključivo za potrebe provedbe mjera, radnji i postupaka za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma koje provode obveznici iz članka 9. stavaka 2., 3., 4. i 5. ovoga Zakona.«.

Članak 3.

U članku 4. točka 40. mijenja se i glasi:

»40) *sredstva* jesu imovina i financijska sredstva i koristi bilo koje vrste, uključujući virtualnu imovinu, gospodarske resurse (uključujući naftu i druge prirodne resurse), te uključujući:

a) gotovinu, čekove, novčane tražbine, mjenice, novčane doznake i druga sredstva plaćanja

b) uložena sredstva kod obveznika

c) financijske instrumente određene zakonom koji uređuje tržište kapitala kojima se trguje javnom ili privatnom ponudom, uključujući dionice i udjele, certifikate, dužničke instrumente, obveznice, garancije i izvedene financijske instrumente

d) ostale isprave kojima se dokazuju prava na financijskim sredstvima ili drugim financijskim izvorima

e) kamate, dividende i druge prihode od sredstava

f) tražbine, kredite i akreditive«.

U točki 47. na kraju teksta briše se točka i dodaju se točke 48. do 51. koje glase:

»48) *virtualna imovina* jest digitalni prikaz vrijednosti kojim se može digitalno trgovati ili ga se može digitalno prenositi te koji se može koristiti za plaćanje ili investicijske svrhe, a koji nije izdala i za koji ne jamči središnja banka niti drugo javno tijelo te koji nije nužno povezan sa zakonski uspostavljenom valutom i nema pravni status valute ili novca

49) *virtualna valuta* jest digitalni prikaz vrijednosti koji nije izdala i za koji ne jamči središnja banka ni javno tijelo, koji nije nužno povezan sa zakonski uspostavljenom valutom te nema pravni status valute ili novca, ali ga fizičke ili pravne osobe prihvaćaju kao sredstvo razmjene i može se prenositi, pohranjivati te se njime može trgovati elektroničkim putem

50) *pružatelj skrbničke usluge novčanika* jest pravna ili fizička osoba koja pruža uslugu čuvanja privatnih kriptografskih ključeva u ime svojih stranaka radi držanja, pohrane i prijenosa virtualnih valuta

51) *trust* jest trust i s trustom izjednačeni subjekt stranoga prava iz članka 32. stavka 1. točke b) ovoga Zakona, a obuhvaća trust osnovan izričitom izjavom (engl. express trust), fiducij, treuhand, fideicomiso i druge slične pravne oblike stranoga prava.«.

Članak 4.

U članku 5. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

»(4) Nacionalna procjena rizika sadrži i:

1. podatke o institucionalnoj strukturi i općim postupcima sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, uključujući, među ostalim, podatke o Uredu, Poreznoj upravi i državnim odvjetništvima te podatke o osiguranim financijskim sredstvima i kadrovskim kapacitetima tih tijela, u mjeri u kojoj su te informacije dostupne

2. podatke o aktivnostima poduzetima na državnoj razini te podatke o financijskim sredstvima i kadrovskim kapacitetima koji su dodijeljeni za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma javnopravnim i drugim tijelima iz članka 120. ovoga Zakona

3. podatke o obilježjima pomoću kojih se utvrđuje imaju li pravne osobe ili pravna uređenja u Republici Hrvatskoj strukturu ili funkcije slične trustovima.«.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Članak 5.

Naslov iznad članka 8. mijenja se i glasi: *»Obavještavanje europskih institucija, država članica i javnosti«.*

Članak 8. mijenja se i glasi:

»(1) Ured o rezultatima Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma obavještava Europsku komisiju, europska nadzorna tijela i druge države članice.

(2) Ured na zahtjev nadležnog tijela druge države članice koja provodi nacionalnu procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma tom nadležnom tijelu dostavlja odgovarajuće dodatne informacije potrebne za provedbu nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma.

(3) Ured stavlja na raspolaganje javnosti cjeloviti tekst ili sažetak Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma, bez navođenja klasificiranih podataka.«.

Članak 6.

U članku 9. stavku 2. točki 17. podtočki a) riječi: »nedospjelih potraživanja« zamjenjuju se riječima: »nedospjelih tražbina«, a riječi: »dospjelih potraživanja« zamjenjuju se riječima: »dospjelih tražbina«.

Podtočke h), i) i j) mijenjaju se i glase:

»h) trgovine ili posredovanja u trgovini umjetničkim djelima i antikvitetima, među ostalim, kada se time bave umjetničke galerije i aukcijske kuće, pri svakoj transakciji u vrijednosti od 75.000,00 kuna i većoj, bez obzira na to je li riječ o jednokratnoj transakciji ili o više transakcija koje su međusobno očigledno povezane i koje ukupno dosežu vrijednost od

75.000,00 kuna i veću

i) pohranjivanja umjetničkih djela ili trgovine umjetničkim djelima ili posredovanja u trgovini umjetničkim djelima, kada se navedeno odvija u slobodnim zonama, pri svakoj transakciji u vrijednosti od 75.000,00 kuna i većoj, bez obzira na to je li riječ o jednokratnoj transakciji ili o više transakcija koje su međusobno očigledno povezane i koje ukupno dosežu vrijednost od 75.000,00 kuna i veću

j) posredovanja u prometu nekretninama, uključujući i kada posreduju u iznajmljivanju nekretnina, ali samo u vezi s transakcijama u kojima je mjesečna najamnina u vrijednosti od 75.000,00 kuna i većoj«.

Iza podtočke j) dodaju se podtočke k) i l) koje glase:

»k) pružanja usluga razmjene virtualnih i fiducijarnih valuta

l) pružanja skrbničke usluge novčanika«.

U točki 18. podtočka a) mijenja se i glasi:

»a) revizorsko društvo, samostalni revizor, vanjski računovođa koji je fizička ili pravna osoba koja obavlja računovodstvene usluge, porezni savjetnik, društvo za porezno savjetništvo, te sve ostale osobe koje se obvežu da će izravno ili pomoću drugih osoba s kojima su te ostale osobe povezane pružati materijalnu pomoć, potporu ili savjete o poreznim pitanjima kao glavnu poslovnu djelatnost ili profesionalnu aktivnost«.

Iza stavka 6. dodaje se stavak 7. koji glasi:

»(7) Obveznici iz stavka 2. točke 17. podtočki k) i l) ovoga članka dužni su do 31. siječnja 2020. ili najkasnije u roku od 30 dana od dana osnivanja ili registracije obavijestiti nadležno nadzorno tijelo iz članka 82. stavka 5. ovoga Zakona o tome da se bave djelatnošću pružanja usluga razmjene virtualnih i fiducijarnih valuta i/ili pružanja skrbničke usluge novčanika.«.

Članak 7.

U članku 12. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

»(2) Analiza rizika iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati i procjenu mjera, radnji i postupaka koje obveznik iz članka 9. ovoga Zakona poduzima za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma.«.

Dosadašnji stavci 2. do 5. postaju stavci 3. do 6.

Članak 8.

Članak 14. mijenja se i glasi:

»(1) Prilikom provođenja mjera dubinske analize stranke iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona obveznici su dužni imati u vidu varijable i čimbenike rizika od pranja novca i financiranja terorizma kako bi mogli procijeniti rizike povezane s pojedinim poslovnim odnosom ili provođenjem povremene transakcije iz članka 16. stavka 1. točaka 2. i 3. ovoga Zakona.

(2) Varijable rizika iz stavka 1. ovoga članka uključuju najmanje sljedeće:

1. namjenu i predviđenu prirodu poslovnoga odnosa, uključujući i svrhu otvaranja računa stranci

2. vrijednost imovine koju stranka polaže, iznose i visinu obavljenih transakcija i

3. redovitost ili trajanje poslovnoga odnosa.

(3) Čimbenici rizika iz stavka 1. ovoga članka povezani sa strankom koji mogu upućivati na potencijalno niži rizik najmanje uključuju:

1. trgovačka društva čijim se financijskim instrumentima trguje na burzi ili uređenome tržištu pod uvjetom da podliježu zahtjevu za objavljivanje podataka i zahtjevu za osiguranje odgovarajuće transparentnosti stvarnoga vlasništva stranke

2. tijela javne vlasti i pravne osobe čiji je osnivač Republika Hrvatska ili druga država članica ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz Republike Hrvatske ili druge države članice

3. stranke koje imaju prebivalište na području država iz stavka 4. ovoga članka.

(4) Čimbenici rizika iz stavka 1. ovoga članka povezani s geografskim područjem, koji mogu upućivati na potencijalno niži rizik, najmanje uključuju registraciju, sjedište ili prebivalište stranke u jednoj od sljedećih država:

1. države članice

2. treće države koje imaju djelotvoran sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma

3. treće države za koje su vjerodostojni izvori ustanovili da imaju nisku razinu korupcije ili drugih kaznenih djela

4. treće države koje, na temelju vjerodostojnih izvora, poput uzajamnih procjena ili objavljenih izvještaja o daljnjim aktivnostima, ispunjavaju zahtjeve za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u skladu s preporukama FATF-a i djelotvorno ih provode.

(5) Čimbenici rizika iz stavka 1. ovoga članka povezani s proizvodima, uslugama, transakcijama ili kanalima dostave, koji mogu upućivati na potencijalno niži rizik, najmanje uključuju:

1. police životnoga osiguranja s niskom premijom

2. police mirovinskoga osiguranja ako ne postoji mogućnost ranijega otkupa i ne mogu se upotrijebiti kao osiguranje

3. doprinosi koji se u mirovinski sustav uplaćuju preko odbitaka od plaća, a prijenos članskoga udjela nije moguć

4. financijske proizvode ili usluge koje se pružaju određenomu tipu stranaka sa svrhom povećanja financijske uključenosti

5. proizvode kod kojih na manji rizik utječu ograničenja izdataka ili transparentnost vlasništva (npr. određene vrste elektroničkoga novca).

(6) Obveznik može primijeniti mjere pojednostavljene dubinske analize stranke u odnosu na pojedini poslovni odnos ili povremenu transakciju za koju procijeni da predstavlja nizak rizik za pranje novca i financiranje terorizma uvažavajući rezultate Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma.

(7) Čimbenici rizika iz stavka 1. ovoga članka, povezani sa strankom koji mogu upućivati na potencijalno viši rizik, najmanje uključuju:

1. stranku s kojom se poslovni odnos odvija u neuobičajenim okolnostima

2. stranku koja ima prebivalište na području države iz stavka 8. ovoga članka

3. pravne osobe i pravna uređenja koja predstavljaju sredstva za čuvanje osobne imovine

4. društva koja imaju nominalne dioničare ili dionice na donositelja

5. društva s intenzivnim gotovinskim poslovanjem

6. društva kojima se struktura vlasništva čini neobična ili prekomjerno složena s obzirom na prirodu posla društva

7. društva koja ne obavljaju ili ne smiju obavljati trgovinsku, proizvodnu ili drugu djelatnost u državi u kojoj su registrirana

8. društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje je 25 % i više u vlasništvu strane pravne osobe koja ne obavlja ili ne smije obavljati trgovinsku, proizvodnu ili drugu djelatnost u državi u kojoj je registrirana

9. stranku državljanina treće zemlje koji traži pravo na boravak ili državljanstvo u Republici Hrvatskoj u zamjenu za transfere kapitala, kupnju nekretnina ili državnih obveznica ili ulaganja u trgovačka društva u Republici Hrvatskoj.

(8) Čimbenici rizika iz stavka 1. ovoga članka povezani s geografskim područjem, koji mogu upućivati na potencijalno viši rizik, najmanje uključuju:

1. države za koje je na temelju vjerodostojnih izvora (poput uzajamnih procjena ili objavljenih izvještaja o daljnjim aktivnostima) utvrđeno da nemaju djelotvoran sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma

2. države za koje je na temelju vjerodostojnih izvora utvrđeno da imaju znatnu razinu korupcije ili drugih kaznenih djela

3. države u odnosu na koje su na snazi sankcije Europske unije, Ujedinjenih naroda, zabrana trgovanja ili slične mjere

4. države koje financiraju ili podržavaju terorističke aktivnosti ili unutar kojih djeluju terorističke organizacije.

(9) Čimbenici rizika iz stavka 1. ovoga članka, povezani s proizvodima, uslugama, transakcijama ili kanalima dostave koji mogu upućivati na potencijalno viši rizik, najmanje uključuju:

1. privatno bankarstvo

2. proizvode ili transakcije koji mogu pogodovati anonimnosti

3. poslovne odnose ili transakcije s nenazočnom strankom, bez određenih oblika zaštite, kao što su sredstva elektroničke identifikacije, relevantne usluge povjerenja kako su definirane u Uredbi (EU) br. 910/2014 ili bilo koji drugi siguran, daljinski ili elektronički postupak identifikacije koji su regulirala, priznala, odobrila ili prihvatila relevantna nacionalna tijela

4. plaćanja primljena od nepoznatih ili nepovezanih trećih osoba

5. nove proizvode i nove poslovne prakse, uključujući nove mehanizme dostave i upotrebu novih tehnologija ili tehnologija u razvoju za nove i postojeće proizvode

6. transakcije povezane s naftom, oružjem, plemenitim kovinama, duhanskim proizvodima, kulturnim artefaktima i drugim predmetima od arheološkog, povijesnog, kulturnog i vjerskog značaja ili od izuzetne znanstvene vrijednosti, te s bjelokošću i zaštićenim vrstama.

(10) Obveznik je dužan primijeniti mjere pojačane dubinske analize stranke u odnosu na pojedini poslovni odnos ili povremenu transakciju za koju je ovim Zakonom ili Nacionalnom procjenom rizika utvrđen visok rizik za pranje novca ili financiranje terorizma.

(11) Ministar financija, guverner Hrvatske narodne banke i Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga donose pravilnike odnosno odluku kojima obveznicima koji su kreditne i financijske institucije propisuju postupak procjene rizika pranja novca i financiranja terorizma.

(12) Pravilnici odnosno odluka iz stavka 11. ovoga članka donose se u skladu sa smjernicama koje su izdala europska nadzorna tijela.«.

Članak 9.

U članku 15. stavku 1. točka 1. mijenja se i glasi:

»1. utvrđivanje identiteta stranke i provjeru njezina identiteta na osnovi dokumenata, podataka ili informacija dobivenih iz vjerodostojnoga, pouzdanoga i neovisnoga izvora, uključujući, ako ga stranka ima, kvalificirani certifikat za elektronički potpis ili elektronički pečat ili bilo koji drugi siguran, daljinski ili elektronički, postupak identifikacije koji su regulirala, priznala, odobrila ili prihvatila relevantna nacionalna tijela«.

Članak 10.

U članku 16. stavak 6. mijenja se i glasi:

»(6) Obveznici su dužni primijeniti mjere dubinske analize ne samo na nove stranke, već i pravodobno na postojeće stranke na temelju procjene rizika, posebno kod stranaka kod kojih se promijene okolnosti koje su relevantne za primjenu ovoga Zakona, ili kada je obveznik na temelju bilo kakve pravne obveze dužan tijekom kalendarske godine kontaktirati sa strankom u svrhu provjere svih relevantnih informacija povezanih sa stvarnim vlasnikom odnosno sa stvarnim vlasnicima, ili ako je obveznik to bio dužan učiniti u skladu s propisima koji uređuju administrativnu suradnju u području poreza.«.

Članak 11.

U članku 17. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

»(2) Prilikom ulaska u novi poslovni odnos s trgovačkim društvom ili drugom pravnom osobom ili trustom, za koje postoji obveza unosa podataka o stvarnom vlasništvu u odgovarajući registar, obveznici prikupljaju izvadak iz tog registra.«.

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 3. i 4.

U dosadašnjem stavku 4., koji postaje stavak 5., riječi: »iz stavka 2.« zamjenjuju se riječima: »iz stavka 3.«.

Članak 12.

U članku 18. stavku 1. točki 1. riječi: »iznosa od 250,00 eura« zamjenjuju se riječima: »iznosa od 150,00 eura«.

U točki 2. riječi: »iznosa od 250,00 eura« zamjenjuju se riječima: »iznosa od 150,00 eura«.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

»(2) Iznimku iz stavka 1. ovoga članka obveznici ne smiju primijeniti na iskupe elektroničkog novca u gotovini ili podizanje gotovine u novčanoj vrijednosti elektroničkoga novca u kunskoj protuvrijednosti iznosa većega od 50,00 eura niti na platne transakcije s udaljenosti propisane zakonom koji uređuje platni promet u kojima plaćeni iznos premašuje 50,00 eura po transakciji.«.

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

»(3) Kreditne i financijske institucije u svojstvu prihvatitelja smiju prihvatiti plaćanja izvršena anonimnim karticama s unaprijed uplaćenim sredstvima iz trećih zemalja, u kojima takve kartice ispunjavaju zahtjeve jednakovrijedne onima utvrđenima u stavcima 1. i 2. ovoga članka.«.

Članak 13.

U članku 21. stavak 3. mijenja se i glasi:

»(3) Kada obveznik iz objektivnih razloga ne uspije prikupiti podatak u skladu sa stavcima 1. i 2. ovoga članka, takav podatak može prikupiti neposredno od stranke, te je dužan poduzeti razumne mjere za provjeru toga podatka.«.

Članak 14.

U članku 22. stavak 3. mijenja se i glasi:

»(3) Kada obveznik iz objektivnih razloga ne uspije prikupiti podatak u skladu sa stavcima 1. i 2. ovoga članka, takav podatak može prikupiti neposredno od stranke, te je dužan poduzeti razumne mjere za provjeru toga podatka.«.

Članak 15.

U članku 23. stavak 6. mijenja se i glasi:

»(6) Ako je stranka pravna osoba, osim podataka iz članka 20. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona, obveznik je dužan prikupiti i podatke o njezinim članovima uprave ili osobama koje obavljaju jednakovrijedne funkcije (ime, prezime, identifikacijski broj, država prebivališta) te podatke o osobama ovlaštenima za zastupanje pravne osobe (ime, prezime, identifikacijski broj, država prebivališta).«.